

Європейські уроки для України

Стр. 18

Європейський досвід для українських громад

Стр. 10

СПІВПРАЦЯ

Нова фінансова програма ЄС для України

Стр. 18

УКРАЇНА І СВІТ

Сторіччя 8 березня: чи досягнуто рівності?

Стр. 25

Європейський тиждень енергоефективності в Україні

11–15 квітня 2011

Детальну інформацію про заходи
в Україні шукайте на сайті:

www.eusew.eu

Part of
**INTELLIGENT ENERGY
EUROPE**

Світ глобалізується, подобається це комусь, чи ні. Стрічка безрезневих новин наочно демонструє, що і революції на африканському континенті, здійснені людьми, і японська трагедія, спричинена природою, впливають на ситуацію у досить віддалених від епіцентру подій регіонах. Але світ і єдинається, бо протистояти потужним викликам можна тільки консолідовано.

Від початку 2011 року Європейський Союз ухвалив, або готується затвердити низку рішень, спрямованих на поглиблення інтеграції всередині ЄС. Пакет масштабних рішень в енергетичній сфері, Пакт про конкурентоспроможність, каталог критеріїв, що дозволяють прогнозувати кризи, безпекові постанови та екопроекти — ці кроки дозволять захистити не тільки економіку, але й життя людей. Європа не схильна зволікати, і визначені терміни реалізації реформ спонукають до активних дій і вивільняють потужну європейську синергію.

Вона впливає й на зовнішні контакти Євросоюзу — нові підходи до відносин із сусідами на Сході й Півдні демонструють виважену прагматичність. Як зазначив Жозе Мануель Баррозу, Європейський Союз «... рішуче налаштований на здійснення якісного стрибка у відносинах з тими сусідами, які прагнуть політичних і економічних реформ та здатні їх зробити».

Але нові програми містять і певну психологічну складову, оскільки мають на меті зламати стереотипи, стимулювати потенціал як держав і спільнот, так і кожної людини. Проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», перший етап якого завершено в Україні, якнайкраще продемонстрував точність і економічних, і політичних, і соціальних розрахунків. Ідеї Проекту активно й результативно розвиває молодь, тож є надія на зміну українських владних поколінь та еліт.

Є надія й на підписання ЄС та Україною Угоди про зону вільної торгівлі у 2011 р., і хоч політики та експерти сперечаються щодо термінів, рух цей видається незворотним, бо приклад Закону про держзакупівлі говорить про готовність сторін шукати й знаходити компроміси. Квітень буде ще насиченішим та напруженішим — календар подій не залишає місця для сумнівів з цього приводу. Серед численних заходів різного масштабу та впливу, нагадаємо про 25-роковини Чорнобильської катастрофи, яка стала трагічним еталоном виміру — нині ним міряють стан Фукусіми. То правий був Ейнштейн, стверджуючи, що настане час, і людство не зможе захистити себе від наслідків власного розвитку? Тож зважуймо кожне рішення і не залишаймося байдужими.

НОВИНИ ЄС

Політика сусідства: нові підходи ЄС	4
Європа допомагатиме тим, хто працює	4
«Двадцятка» демонструє прагматизм та консолідацію	5
Париж та Берлін підготували Пакт про конкурентоспроможність	5
Саміт Східного партнерства відбудеться восени	6
Європейський Союз перевірить безпеку АЕС	6
Хто обмежує свободу слова?	7
ЄС-Росія: «Ми перестали бути проблемою одне для одного»	8

ЄВРОІНТЕРВ'Ю

Роман Лора:	
«Принцип нашого Проекту — слухати і чути людей»	10

ТЕМА НОМЕРА

Європейський досвід для українських громад	12
--	----

НОВИНИ СПІВПРАЦІ ЄС-УКРАЇНА

Штефан Фюле: Ми досягли прогресу	18
Підписано Меморандум щодо нової фінансової програми ЄС для України	18
Експерти ЄС про права дітей та жінок в Україні	20
Що може Європа і чого хоче Україна?	21
День Європи 2011 відбудеться у Миколаєві. Та не тільки!	23
Ювілейний конкурс ЄС для маленьких художників	23

МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ

Маршрут Євроавтобуса визначено	24
--------------------------------	----

УКРАЇНА І СВІТ

Сторіччя 8 березня: чи досягнуто рівності?	25
--	----

NON-STOP

Таллінн: 7000 подій у культурній столиці Європи	26
---	----

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №3'11

Інформаційне видання Представництва
Європейського Союзу в Україні
Засновник: Представництво
Європейського Союзу в Україні
Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
<http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/>

Керівник проекту — Ірина Стаднійчук
E-mail: Irina.Stadniychuk@eeas.europa.eu

Редакційна група: Тетяна Вороніна,
Юлія Ємельянова, Тетяна Смірнова,
Ірина Гаврилова, Данило Марчишин

Видавець: ТОВ «Агенція комунікацій»

Адреса: 01033, м.Київ,
вул. Саксаганського, 28, оф. 20
Тел./факс (044) 201 64 94
Свідоцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПР від 17.03.2008 р.
Індекс видання 98603
ISSN 1725-0811

Підписано до друку 28.03.2011
Друк: ТОВ «Новий друк»
м. Київ, 02660, вул. Магнітогорська, 1
Наклад 5 000 прим.
Безкоштовно

Інтернет-версія видання:
http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/eurobulletin

Політика сусідства: нові підходи ЄС

Виступаючи 3 березня на Всесвітньому безпековому форумі у Братиславі, Єврокомісар з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле розповів про реформу Європейської політики сусідства та Східного партнерства.

На думку Фюле, ЄС не міг би «відкрити переговори щодо Угод про асоціацію з країнами регіону з такою швидкістю та з таким високим рівнем амбіцій, якби не було політичного

стимулу, наданого Східним партнерством». Але навіть попри успіхи, досягнуті за 2 роки, для реалізації «повного потенціалу Східного партнерства слід зробити набагато більше».

Наразі ЄС здійснює «стратегічний перегляд» Європейської політики сусідства в цілому. У цьому контексті Єврокомісія рекомендуватиме налагодити «тісніші відносини» між ЄС та країнами-сусідами, що ґрунтуватимуться на подальшій економічній ін-

теграції. «І тут дуже важливо уникнути логіки, для якої все, що виходить за рамки процесу вступу, є за визначенням негативним», — підкреслив Комісар.

У рамках посилення Європейської політики сусідства ЄС збирається зробити конкретні кроки назустріч східним сусідам: відкрити програми ЄС для участі країн Східного партнерства, поглибити співпрацю в галузях енергетики та транспорту, зміцнити роль громадянського суспільства, посилити співпрацю у сферах безпекової та регіональної політики.

Одним із головних термінів оновленого бачення Європейської політики сусідства буде поняття диференціації, або прямої залежності підтримки з боку ЄС від прогресу реформ у країнах-сусідах. Важливо, що йдеться не лише про економіку: «Програма реформ, яка нехтує очікуваннями людей щодо політичних свобод та демократизації, є неповною... Уроки, які ми винесли з подій 1989 року та останніх місяців у південному Середземномор'ї, полягають у тому, що політичні реформи є не лише ключовим чинником створення динамічних, інноваційних, можливих та справедливих суспільств. Вони також вкрай важливі для довгострокової стабільності», — підсумував Комісар Фюле. ☪

Європа допомагатиме тим, хто працює

Європейська Комісія оголосила про започаткування «Партнерства заради демократії та спільного добробуту» з країнами Середземномор'я. У такий спосіб задекларовано суттєвий

перегляд політики в регіонах південного Середземномор'я та на Близькому Сході. Пропозиції ЄК будуть розглянуті на березневому саміті лідерів.

«Європейський Союз рішуче налаштований на здійснення якісного стрибка у відносинах з тими сусідами, які прагнуть політичних і економічних реформ та здатні їх зробити», — заявив Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу. У спеціальному повідомленні, яке Єврокомісія надіслала головним інституціям ЄС, йдеться про готовність «акуратно розглянути питання про повну зміну акценту наших двосторонніх програм на період з 2011 до 2013 року». Переглядаючи пріоритети, Єврокомісія прагнучиме «допомогти урядам країн-партнерів консолідувати реформи

та соціально-економічний розвиток». Головною рисою нового Партнерства буде «підхід, заснований на стимулюванні». Це означає, що допомога державам з боку ЄС знаходитиметься у прямій залежності від їхнього прогресу у реформах та розвитку (принцип «більше за більше»). Натомість підтримку для країн, де реформи зупинено чи скорочено, буде переглянуто та перерозподілено.

Започаткування нового Партнерства аж ніяк не означатиме перерозподіл коштів між південним та східним векторами Європейської політики сусідства. Радше йдеться про зміну акцентів допомоги південним сусідам та залучення додаткових коштів від держав-членів ЄС, міжнародних фінансових інституцій, приватного сектора. ☪

«Двадцятка» демонструє прагматизм та консолідацію

«Це результат, який влаштовує нас усіх!», — так підбив підсумки паризької зустрічі «двадцятки» (G20) міністр фінансів ФРН Вольфганг Шойбле. Голови фінансових відомств 20 провідних індустріальних держав та країн з перехідною економікою узгодили каталог критеріїв, що, як очікується, дозволять розпізнавати негативні тенденції в окремих країнах і запобігати кризам.

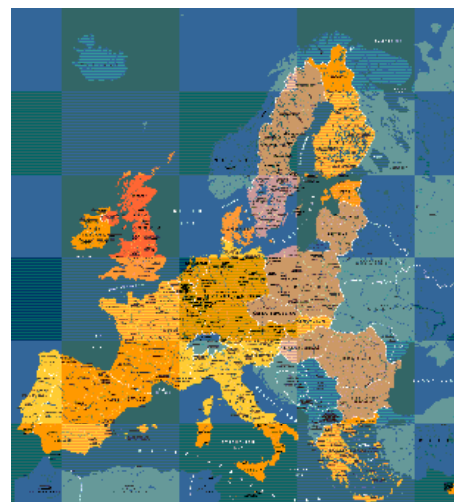
Члени G20, ВВП яких становлять разом 85% світової економічної потужності, включили до переліку індикаторів «рівня загрози» показник державного боргу та обсяг дефіциту держбюджету, норму приватних заощаджень, заборгованість приватного сектора, а також торговий баланс і потік доходів чистих інвестицій. Щоб залучити до домовленості Китай, G20 довелося піти на його ультимативні вимоги, залишивши поза списком моніторинг обмінних курсів та обсягу валютних резервів.

Узгоджено, що країни з високим позитивним зовнішньоторговельним сальдо (перш за все, Німеччина та Китай) не будуть ідентифікуватися як головні винуватці економічних проблем. Тож торішню ідею США обмежити експорт з Німеччини та Китаю знову не було схвалено, а міністр Шойбле підкреслив: «Ми працюємо над тим, щоб євროзону розглядали як єдине ціле».

Мабуть, навіть антиглобалісти підтримають прагнення консолідовано протистояти економічним й фінансовим потрясінням, і це — один з парадоксальних, проте, позитивних наслідків останньої кризи.

Аналізуючи події двох непростих років, європейські експерти зазначають: попри усі складнощі, криза — це шанс розпочати реформи, які давно назріли. Більше того, вони, найпевніше, будуть завершені, тож посилять і економічну, і політичну міць Європи. ☺

Єврозона

- Країни єврозони
- Країни ЄС, які планують приєднатися до єврозони
- Країни ЄС, які не планують приєднатися до єврозони

Париж та Берлін підготували Пакт про конкурентоспроможність

Відповідно до рішення Брюссельського саміту 4 березня, Франція та Німеччина підготували Пакт про конкурентоспроможність, який, на переконання канцлера Німеччини Ангели Меркель, «має надзвичайно обнадійливі перспективи». Про це вона заявила 4 березня у Гельсінкі на зустрічі за участю Голови Європейської Комісії Жозе Мануеля Баррозу, Президента Європейської Ради Германа Ван Ромпея та інших високопосадовців Євросоюзу. Пакт про конкурентоспроможність передбачає створення європейського економічного уряду і містить пакет заходів, які мають бути затверджені урядами 17 країн зони євро задля зміцнення національних економік. Згідно з документом, лідери цих держав братимуть більш конкретні, ніж раніше, зобов'язання щодо підвищення конкурентоспроможності; країнам пропонується ще тісніше узгоджувати економічну, фінансову та соціальну політику, зокрема, координуючи дії у сферах оподаткування, виплати пенсій, регулювання зарплат. А.Меркель: «Звичайно ж, національні компетенції зберігаються. Однак ми знаходимося в єдиному

валютному просторі, і нам слід крок за кроком проявляти більше готовності до спільних дій».

До цього часу 10 держав, що не входять до єврозони, мають визначитися щодо приєднання до Пакту, адже рішення на зустрічі у Брюсселі прийматимуть голосуванням усіх 27 країн ЄС.

ЯК СТАЛО ВІДОМО

На саміті Європейського союзу 24–25 березня затверджено Пакт з координації економічних політик країн єврозони «Пакт євро плюс» і узгоджено ефективний обсяг сталого механізму фінансової стабільності (МФС) у сумі € 500 млрд. ☺

Саміт Східного партнерства відбудеться восени

На фото (зліва направо): Гідо Вестервелле, Мікулаш Дзурінда, Кетрін Ештон, Янош Мартоні, Штефан Фюле

Навколо Східного партнерства чимало дискусій, тож повідомлення про перенесення терміну й місця проведення другого Саміту поживало обговорення. Проте, Високий представник ЄС із закордонних справ та політики безпеки Кетрін Ештон розставила крапки над «і» — принаймні, до осені, коли й відбудеться Саміт Східного партнерства. У промові на розширеній зустрічі міністрів закордонних справ Вишеградської четвірки

з представниками країн Східного партнерства за участю голови зовнішньополітичного відомства Німеччини Гідо Вестервелле та Єврокомісара з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефана Фюле, Кетрін Ештон чітко заявила, що Брюссель виступає за активізацію роботи у рамках програми ЄС «Східне партнерство».

«Конкретний план дій зміцнить зв'язки між нами — країнами Східного партнерства та ЄС, — зазначила пані

Комісар. — Цей проект виявився вигідною формою співпраці як на урядовому, так і на неурядовому рівнях, а також у сфері бізнесу».

Кетрін Ештон звернула особливу увагу на прагнення ЄС і надалі активно співпрацювати з неурядовими організаціями, щоб «... у громадянського суспільства був сильний голос». Щодо термінів проведення Другого Саміту Східного партнерства, то, як повідомлялося раніше, він відбудеться восени у Варшаві. За словами міністра закордонних справ Польщі Радослава Сікорського, Саміт може стати «найважливішим заходом польського головування у ЄС» (воно почнеться з липня 2011 року).

Зміна дати та місця зустрічі, яка мала відбутися у травні в Будапешті, зумовлена надзвичайною насиченістю європейського календаря міжнародних подій.

Саміт у Варшаві пройде під головуванням Президента Європейської Ради Германа Ван Ромпея при співголовуванні прем'єр-міністрів Польщі — Дональда Туска та Угорщини — Віктора Орбана.

Відкритим залишається питання стосовно рівня представництва на Саміті Білорусі — з огляду на рішення ЄС щодо Олександра Лукашенка та низки білоруських високопосадовців. ☪

Європейський Союз перевірить безпеку АЕС

Трагічні події в Японії спонукали знову повернутися до питання безпеки АЕС, тим більше, що природні катаклізми відбуваються все частіше і стають все потужнішими. З огляду на атомну катастрофу в Японії, галузеві міністри країн ЄС на кризовому за-

сіданні в Брюсселі ухвалили рішення провести спеціальне тестування атомних електростанцій: їх перевірять на відповідність спільним суворим стандартам безпеки.

Єврокомісар з енергетики Гюнтер Еттінгер провів кризову зустріч за участю галузевих міністрів, представників компаній, які спеціалізуються на будівництві АЕС, та експертів з контрольних структур. Вони ухвалили консолідоване рішення, і у другій половині 2011 року розпочнеться тестування АЕС. Йдеться про нову оцінку всіх ризиків, які можуть загрожувати АЕС — як природних катастроф, так і терористичних нападів.

Конкретної дати проведення тесту ще не названо, оскільки необхідно визначити його масштаб та критерії. Особливу увагу планується звернути, зокрема, на системи охолодження, а також на загрозу відключення елек-

троенергії. Також необхідно перевірити системи аварійної подачі струму. «Це буде великомасштабна перевірка з використанням спільних критеріїв ЄС», — сказав Еттінгер.

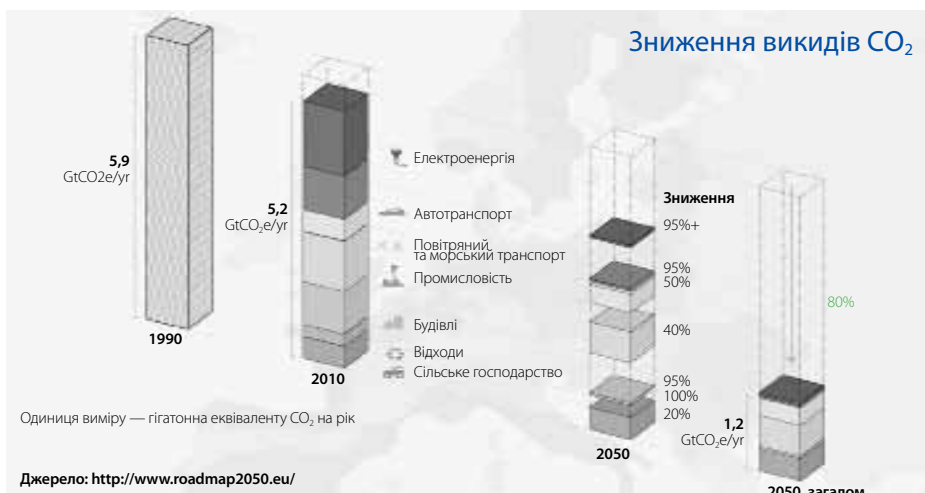
Раніше в інтерв'ю каналу ARD (Німеччина) Еттінгер заявив, що Європейський Союз повинен переглянути питання щодо подальшого використання атомної енергії. Події в Японії примусили замислитися, чи «не може Європа вже найближчим часом задовольняти свої потреби у струмі без ядерної енергії?». Єврокомісар зауважив, що Німеччина вже поставила під питання подальшу роботу АЕС. На його думку, це може мати наслідки й для всього Європейського Союзу. Щоб гарантувати енергобезпеку Європи Еттінгер знову закликав не гаяти час і підготувати енергетичну мережу на континенті для використання альтернативних джерел енергії. ☪

«Дорожня карта» до низьковуглецевої економіки

Європейська Комісія представила Дорожню карту з переходу до конкурентоздатної низьковуглецевої економіки у 2050 році. Її мета — визначити, яким чином цей перехід можна здійснити у найбільш рентабельний спосіб.

Єврокомісар з питань клімату Конні Гедегард висловила впевненість, що перехід до конкурентоздатної економіки з низьким рівнем вуглецю потрібно розпочати якнайшвидше. Саме тому Дорожня карта покликана допомогти бізнесу та урядам країн-членів краще підготуватися до такого переходу.

За допомогою нової стратегії планується зменшити до 2050 року викиди парникових газів на 80–95% у порівнянні з об'ємами 1990 року. У Єврокомісії впевнені, що ЄС має досягти цього, використовуючи лише внутрішні ресурси, не вдаючись до залучення міжнародних кредитів. Таким чином, ця стратегія вимагатиме у наступні 40 років додаткових внутрішніх інвестицій у розмірі 1,5% від

ВВП ЄС, або € 270 млрд щороку. Таке фінансування покликано зменшити залежність Європи від імпорту енергетики, а також забезпечити створення додаткових робочих місць, вважають у Єврокомісії. Одним з найбільш рентабельних шляхів досягнення амбітної мети є підняття планки зменшення викидів парникових газів з

20% до 25% до 2020 року у порівнянні з 1990 роком. Таким чином, необхідно буде також досягти зменшення емісії парникових газів на 40% та 60% до 2030 та 2040 років, відповідно.

Нагадаємо, що ЄС поставив за мету знизити рівень викидів парникових газів на 20% до 2020 року у порівнянні з рівнем 1990 року. ☉

Хто обмежує свободу слова?

Нове угорське законодавство про ЗМІ знову у центрі уваги європейських інституцій. Попри гостроту ситуації, вона демонструє, як ЄС відстоює демократичні норми та принципи, і як відшуковуються компромісні підходи, що відповідали б національним та загальноєвропейським вимогам. Зміни, які Будапешт раніше погодився внести до Закону про ЗМІ, визнали недостатніми. Депутати Європейського парламенту 316 голосами проти 264 ухвалили резолюцію, яка констатує, що нове угорське законодавство про ЗМІ, навіть із внесеними поправками, залишається таким, що не відповідає духу європейських законів. Тому парламентарі закликають анулювати його. ОБСЄ напередодні голосування заявила, що цих поправок недостатньо, і нове законодавство Угорщини про ЗМІ шкодить плюралізму та свободі слова.

Європарламент також висловив стурбованість станом свободи слова ще у низці країн ЄС: «Серйозну занепокоєність викликають плюралізм та свобода слова у таких країнах як

Італія, Болгарія, Румунія, Чехія та Естонія». Парламентарі звернулися до Єврокомісії з проханням до завершення 2011 року підготувати пропозиції з питань свободи ЗМІ. ОБСЄ і

Рада Європи раніше звертали увагу на проблеми, пов'язані з політичною та фінансовою незалежністю громадських ЗМІ, захистом конфіденційності джерел інформації тощо. ☉

Ознайомтеся детальніше: <http://www.europarl.europa.eu/en/pressroom>

ЄС-Росія: «Ми перестали бути проблемою одне для одного»

Голова Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу та прем'єр-міністр Росії Володимир Путін головували на 4-му спільному засіданні ЄК та уряду РФ.

Напередодні зустрічі постійний представник РФ при ЄС визначив стан відносин ЄС-Росія: «Ми перестали бути проблемою одне для одного і вчимося бути реальними стратегічними партнерами». Найгостріша дискусія розгорнулася навколо енергетичних питань. Як повідомив представник Єврокомісара з енергетики Марліна Холцнер, між РФ

та ЄС зберігаються «філософські розбіжності щодо третього енергопакету ЄС», і деякі з його параметрів викликають стурбованість Москви. Йдеться, зокрема, про розподіл виробничих та транспортних потужностей європейських енергокомпаній. Європа стоїть на позиції необхідності «розширення конкуренції на європейському ринку газу задля підвищення його безпеки, ефективності та перспективного зниження цін». Росія ж вважає, що газова галузь — природна монополія, і забезпечити її ефективність

здатен також монополіст, який керує усім циклом. Відстоюючи свої аргументи, російська сторона зауважила, що «... вихід на ринок кількох компаній призведе лише до зростання цін на енергоносії та їх транспортування».

«Третій енергопакет» не є дискримінаційним і порівнюваний з правилами СОТ й двосторонніми домовленостями», — заявив Жозе Мануель Баррозу. Він нагадав, що ЄС дотримується принципу розподілу постачальників й транспортерів енергоносіїв. Однак, наразі Європа «цілком залежна» від енергопоставок з Росії, тож пошук компромісів — завдання обох сторін. Обговорюючи ситуацію навколо Лівії та суттєве скорочення надходження газу і нафти з цієї країни, сторони зазначили, що внутрішні запаси й розвинена інфраструктура дозволяють Європі долати короткотермінові падіння обсягів поставок. Проте, у разі необхідності, Росія готова збільшити постачання енергоносіїв до ЄС. Під час профільних перемовин обговорювалися питання недискримінаційного доступу російських компаній на європейські ринки, пропозиції РФ щодо регулювання транспортних потоків, зокрема, заторів на кордонах, а також ідея приєднання Росії до єдиної європейської моделі роумінгу. ☼

ЄС посилює тиск на Лівію

Президент Європейської Ради Герман Ван Ромпей заявив у Брюсселі, що Європейський Союз визнає своїм законним партнером Лівійську перехідну національну Раду. Він відзначив, що, за наявності необхідної юридичної бази, ЄС буде готовий вжити будь-яких заходів проти режиму Каддафі. У той же час, Голова Європейської Комісії Жозе

Мануель Баррозу та Президент Європейської Ради Ван Ромпей вимагають беззастережної відставки Каддафі, і цю позицію одноголосно підтримали усі лідери країн ЄС під час надзвичайного саміту Євросоюзу.

За словами Ван Ромпея, вже той факт, що 27 лідерів країн Європейського Союзу зустрілися задля обговорення цієї

кризи, «є потужним сигналом». Адже за 10 років подібне відбувалося лише тричі: через війни в Іраку й Грузії і атаки 11 вересня. «Режим став проти своїх людей, які відстоюють свободу. Проблема має ім'я — Каддафі. Він має піти — це єдине рішення Ради. Ми маємо посилити наш тиск, щоб цей режим пішов», — сказав Голова Європейської Комісії.

Ухвалено рішення про замороження активів і фінансових ресурсів п'ятих найбільших компаній Лівії, наближених до Каддафі. Йдеться, зокрема, про Лівійський центральний банк та Лівійське інвестиційне управління (головна установа, що опікується інвестуванням за кордоном прибутків, одержаних від торгівлі нафтою). Ще одну особу буде додано до списків тих, кому заборонено в'їзд до ЄС і чий активи буде заморожено. Зараз у цих списках — 26 осіб, включаючи самого Каддафі. ☼

Алло, Європо!

Понад 500 мільйонів громадян ЄС так звикли до відсутності кордонів, що ніби й не помічають, що прямуючи з Берліна до Парижа, переїжджають з однієї держави до іншої. Тим більше, що і розраховуються вони єдиною валютою. Однак, коли йдеться про стільниковий зв'язок, європейець добре подумає і порадить.

Звичайно, подорожуючі телефонують з мобільного — занадто зручно! Та за даними дослідження «Євробарометр», майже $\frac{3}{4}$ європейців стурбовані тарифами на роумінг в межах ЄС. Визнаючи, що від 2006 року, коли ЄС вперше представив правила роумінгу, ціни знизилися, 72% туристів все ж обмежують кількість розмов, і лише 19% вважають ціни справедливими. Щоправда, вони частіше використовують можливості інтернет-доступу (пошук інформації, електронна пошта).

Хоч повільно, але зростає армія користувачів інтернет-роумінгу, і авангардні позиції посідає молодь: кожен шостий європейець у віці 15–24 років проти 6% людей, старших за 55 років. Очевидно, що до них приєдналися 6 тисячі, проте, лише 19% опитаних вважають тарифи на цю послугу справедливими.

У 2006–2010 рр. кількість подорожей громадян ЄС в межах Євросоюзу зменшилася на 13%, але мобільний зв'язок став активнішим: у порівнянні з даними 2006 р., європейці, перебуваючи за кордоном, на 32% частіше дзвонять, на 31% — приймають дзвінки й на 43% — відправляють SMS. Звичайно, найбільш активна молодь: телефонують — на 43% частіше, відповідають на дзвінки — на 42%, пишуть SMS — на 51%. Однак кожен шостий у віці 25–39 років не користується мобільним за кордоном (серед людей похилого віку — кожен третій). До речі: чоловіки надають перевагу розмовам (57%), а жінки — текстовим повідомленням (56%).

72% італійців, 57% греків стали менше

Проте, об'єднана Європа — багатоманітна, і звіт «Євробарометра» засвідчує, що навіть у царині стільникового зв'язку у різних народів вже є певні традиції:

81% ірландців, подорожуючи по ЄС пишуть SMS, а серед португальців — лише 24%; 88% кіпріотів використовують голосові служби, а британці роблять це вдвічі рідше; 17% литовців й 15% іспанців за кордоном надають перевагу інтернет-роумінгу, на відміну від угорців (2%) та німців (4%); 81% шведів,

розмовляти — через вартість роумінгу; 32% болгар вимикають мобільний за кордоном.

За пропозицією Європейської Комісії Рада міністрів ЄС і Європейський парламент ухвалили низку рішень з тим, щоб до липня 2011 року максимальні тарифи на послуги роумінгу склали б 35 центів за хвилину для вихідних і 11 — для вхідних дзвінків.

Єврокомісія планує узагальнити дані дослідження «Євробарометра» й громадських слухань щодо майбутнього правил роумінгу і до червня нинішнього року представити відповідний огляд. Цифровий порядок денний для Європи передбачає, що різниця між національними тарифами та роумінгом має досягти нульової позначки до 2015 року.

Згадане дослідження з роумінгу проведене у серпні-вересні 2010 року. ☉

За якими тарифами комунікує мобільна Європа:

повний звіт «Євробарометра»: http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/what_is/report/index_en.htm

сайт Digital Agenda: http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm

Подорожуємо без затримок!

Зазначимо, що пунктуальним (звичайно, неофіційно) вважається рейс, коли літак стартує протягом 15 хв. після завершення посадки. Тож за цим показником головним порушником графіків визнано міжнародний аеропорт Каструп (Копенгаген, Данія). «Найточнішим» у Європі є аеропорт Гардермуен (Осло, Норвегія) — щодня звідси здійснюється понад 100 вильотів,

а коефіцієнт пунктуальності рейсів у 2010 році сягнув 87,8% при середньоєвропейському показнику 69,6%.

Не затримують пасажирів міжнародні повітряні порти Відень-Швехат (Австрія), Лінате (Мілан, Італія), шведський Стокгольм-Арланда.

Європейці та гості старого континенту можуть пишатися своїми повітряними воротами, адже кращі з аеро-

портів Європи відповідають кращим світовим стандартам пунктуальності.

За оцінкою річної статистики порталу льотних даних Flightstats, найпунктуальнішим великим аеропортом світу став Сіетл-Такома (США). Його показник сягнув 85,2% при середньосвітовому показнику точності для аеропортів з 250 рейсами на день 71,7%. ☉

Хосе Роман Леон Лора: Принцип нашого Проекту — слухати і чути людей»

Завершено перший етап спільного проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (СВА). Ми проаналізували три роки нашої спільної діяльності і дійшли одностайного висновку: це дуже хороша програма, дуже потрібний Проект, адже і ми, і громадяни України побачили головне, заради чого починається будь-яка робота — позитивний результат

Проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», на мою думку, має три головні виміри. По-перше, об'єднання, адже це спільна Програма ЄС/ПРООН із залученням місцевої влади і громад. По-друге, спрямованість на розвиток локальних спільнот та розв'язання найважливіших їх життєвих проблем (освіта, охорона здоров'я, енергозбереження, екологія). По-третє, і це чи не найважливіше:

Проект стимулює ініціативу громад, оскільки проектні пропозиції відкрито й прозоро обговорює, формулює, готує і впроваджує сама громада. Іншими словами, це не урядові чи владні плани — ідеї та ініціативи йдуть

від базового рівня, від населення, яке чітко розуміє свої проблеми і готове не просто скористатися можливістю їх вирішити, але хоче працювати для цього. Більше того, це спільна робота громади й влади — місцевої, регіональної, державної, а це дорогого варте, зважаючи на дуже невисокий рівень довіри, який ми спостерігали на початку Проекту.

Люди висловлюють свої потреби, не мудруючи, не турбуючись про до-

Хосе Роман Леон Лора, керівник відділу економічного співробітництва, регіонального та соціального розвитку Представництва ЄС в Україні

сконалість стилю викладу; їх слова й турботи ідуть від серця, від життя. Деінде у світі вважають, що пропозиції та

Проект СВА — це не філантропічна програма, це політично орієнтований Проект — зокрема, у сенсі поняття «політика» як мистецтво управління. Він спрямований на розвиток демократії на місцевому рівні, де люди нерідко не згадують, що демократія — це реальна участь людей у прийнятті та реалізації рішень в інтересах громад.

проекти мають бути довершено сформульовані та вишукано презентовані. Безумовно, це важливо при підготовці документів та проходженні процедур, однак дозвольте мені зазначити, що найважливішим є суть, актуальність, реалістичність проекту. У нас в Іспанії

говорять: скромна людина знає, як управляти своїм будинком, а багата — як управляти будинком сусіда. Тому основоположний принцип нашого Проекту такий: слухати і чути людей, підтримувати діалог з владою і досягати результату на основі безпосередньої участі людей, громад, на засадах демократії та співпраці.

Чи виправдалися очікування щодо цього Проекту? Що б Ви відзначи-

ли як досягнення, і чого не вдалося зробити?

На старті такої програми найважливіше — визначити і навіть відчувати головну, або як ми кажемо — сталу, життєздатну ідею на місцевому рівні. Це стосується не лише фінансової складової — йдеться і про рівень демократії, про надійність, сталість взаємодії між людьми, громадами та владою. Ми прагнемо так співпрацювати із спільнотами, щоб і після завершення нашої місії люди продовжували діяти. Можу сказати, що за три роки ми досягли певних успіхів, і я знаю громади, для яких наш Проект став потужним поштовхом до народження і виконання нових проектів. Більше того, деякі мікропроекти ще на стадії впровадження викликали до життя інші, співвідносні з ними програми. Саме це і є сталий розвиток, вияв незалежності та зрілості громад і демократії, бо демократія — це влада народу, який визначає свої цілі та їх реалізує.

Хочу також відзначити ентузіазм і практичність українців. Життя у сільській місцевості, як ми знаємо, не

легке, однак вони мають життєдайну енергію, добрий гумор і активно долучаються до Проекту. Отже, будемо сподіватися на хороші показники!

Чи є подібні проекти у ЄС, і який європейський досвід може стати в нагоді українцям?

Подібні програми діяли у 60-70-х роках в Італії, Іспанії, на півдні Франції. Вони були більш амбіційними, оскільки місцеве населення цих регіонів значно більше, ніж в Україні. Тому не хочу вдаватися до необґрунтованих порівнянь. Але слід розуміти, що якість проектів СВА полягає не у кількості грошей, які отримує населення від донора або інвестора. Головне — це метод, інструменти залучення людей до співпраці, відновлення або формування традицій співробітництва громади з владою. Скажімо, у сільській місцевості країн Середземномор'я ці традиції є дуже давніми і сталими. Це саме можна сказати й про історію діяльності асоціацій та об'єднань Північної Європи. Такий досвід і є важливим для України, адже локальні проекти у Європі впроваджувалися зусиллями кооперативних асоціацій, місцевих компаній та ін., і ці зусилля, значною мірою, стали підґрунтям стрімкого розвитку ринку ЄС.

Ідея проста: уряд формує та реалізує державну політику, однак щоб починання й реформи були успішними, їх має розуміти і підтримувати населення. Люди повинні брати безпосередню участь у перетвореннях, а не чекати, коли хтось розв'яже їхні проблеми, бути більш амбіційними й наполегливими у досягненні мети. Запорукою успіху є системна, конструктивна робота та співпраця з владою.

В Україні такі традиції тільки закладаються, тому наш Проект з його форматом мікропроектів надзвичайно на часі. Скажімо, в Європі громади вже не займаються школами чи амбулаторіями — наприклад, там фермери організують експорт вина та інших продуктів за кордон. Ці громадські організації мають вплив навіть на політику! В Україні ми робимо перші кроки, однак спільним є те, що населення планує місцевий розвиток, зміцнює його стабільність, бере участь у міжнародних проектах. А нам важливо пересвідчитися, що у громад вистачить сил генерувати ініціативи, готувати плани і реалізувати їх — на основі демократії та співпраці.

Зауважу, що програма СВА діє у багатьох державах: Індія, Південна

Америка, країни Африки, навіть там, де про стабільність наразі не йдеться. Але вони також мають дуже цікавий досвід! Отже те, що ми робимо в Україні — є хорошою школою демократії та співпраці на місцевому рівні.

Які особливості впровадження Проекту саме в Україні?

По всій Україні ми маємо понад 1000 локальних проектів, які стосуються більшості соціальних сфер — на їх впровадження скеровано більше €12 млн, а в рамках другої фази планується спрямувати ще €17 млн. Гідна сума!

І у мене нема сумнівів, що усі ці кошти будуть освоєні та принесуть результат. Я бачу, з яким ентузіазмом працюють в Україні! На початку я був дуже здивований, тим, як активно місцева і навіть регіональна влада підтримували Проект — це не є типовим для багатьох країн. При цьому громади мали усі можливості, щоб вільно працювати, і отримували необхідну допомогу. Зазначу, що і процес відбору пілотних громад та проектів був прозорим й відкритим. Нам вдалося уникнути будь-яких політичних маніпуляцій (власне, навіть спроб таких не було, хоча ризик існує), і це дуже важливо, це свідчить про реальну зацікавленість місцевої та регіональної влади у позитивних результатах діяльності Проекту. Ще один характерний факт: Україна — багатонаціональна держава, в кожному регіоні чимало національних меншин — але усі вони залучені до роботи, ми жодного разу не чули про якісь утиски або дискримінацію, і я сподіваюся, що так буде і надалі.

Безумовно, на підтримку влади вплинула й рішучість громад, а також та обставина, що ми ведемо прозорий та відкритий діалог з усіма учасниками Проекту. Іноді, особливо на початку роботи, говорити з людьми було дуже важко, адже їм стільки обіцяли, дали стільки приводів для недовіри і зневіри. Але як тільки вони переконуються у реальності Проекту, то з ентузіазмом створюють громадські організації, проводять зустрічі, вчаться планувати

і готують пропозиції. Причому іншим стає не тільки ставлення до представників Проекту, але й відносини між самими членами громади.

Звичайно, складності є, але не вони визначають суть та результат Проекту. Втім, назву деякі: якість матеріалів, що використовувалися в усіх 1000 мікро-проектах, залишала бажати кращого; є проблеми з бюджетуванням, адже іноді реальний кошторис стає очевидним аж на стадії реалізації. Тож треба краще вчити і вчитися планувати й рахувати гроші.

Що нового буде на другому етапі Проекту?

Головний акцент другого етапу Проекту (2011–2014рр.) — енергозбереження. Якщо у минулі три роки ми фокусувалися на соціальній сфері, то віднині активно працюватимемо з технологіями — 40-50% проектів будуть мати на меті збереження енергоресурсів у сільських регіонах. Адже в Україні розтрата енергії через недосконале управління енергокористуванням — глобальна проблема, і ми хочемо зробити свій внесок у її розв'язання. Енергоефективність не

завжди залежить від великих інвестицій; частіше це питання розумного й ощадливого використання енергії, тепла. Розрахунки свідчать, що близько 50% енергії можна зберегти, правильно експлуатуючи будівлі й створивши відповідні умови у приміщеннях.

НА ЗАВЕРШЕННЯ

Ми працюємо в Україні, власне, не для того, щоб вкласти певні кошти, але щоб за допомогою таких інвестицій і співпраці зробити свій внесок у перетворення й реформи, яких потребують країна, влада та люди.

Ми прагнемо допомогти громадам розкрити їхній потенціал, здолати стереотипи і стимулювати конструктивну ініціативу, творчу думку. Я переконався, що люди цінують допомогу, хочуть вчитися і працювати. Я бачив в українських селах багато розумних людей, які наполегливо працюють, але до початку нашого Проекту їх можливості були обмежені. Спробуємо змінити цю ситуацію — громади готові, влада — підтримує, ми маємо досвід і фінансові можливості Європи — тож треба діяти. ☺

У багатьох країнах вважається за чудовий результат, якщо після трьох років по завершенні Проекту 50% громадських організацій, які брали участь у Проекті, продовжують діяти, самостійно знаходять джерела фінансування важливих ініціатив і впроваджують їх. Наразі завершено I етап Проекту, тож за два роки зможемо оцінити його підсумки з цифрами в руках.

«Якщо ви хочете нагодувати людину, дайте їй не рибу, а вудку» (Конфуцій)

Конференції проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» в Івано-Франківську та Донецьку завершили перший його етап. Як годиться, «підбито перші підсумки, вибудовано плани на майбутнє, відзначено досягнення і проблеми».

Втім, цей Проект не вкладається у традиційні рамки співпраці, оскільки крім вкрай важливої фінансової й організаційної складових має й інші, які неможливо оцінити за стандартними параметрами. Для тисяч людей і сотень громад він став переламним, оскільки дав їм розуміння, що багатьох власних проблем можна позбутися, розв'язавши спільними зусиллями проблеми загальні. Легко нарікати на відсутність коштів у бюджетах, води — у водогонах, тепла у дитячому садку тощо — власне, нарікати завжди легко. Складно почати думати, як виправити це становище, а ще важче — стати до роботи. Проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» стимулює українців до думки та дії.

Спільний проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (СВА) стартував у 2007 році.

Наразі угоди про партнерство підписані з 24 областями та АРК.

До участі в Проекті залучено 202 райони, більше 1000 сільрад, що об'єднують 275 000 мешканців.

Бюджет Проекту складає € 13,3 млн: € 12 млн інвестує Європейський Союз, € 1,3 млн — ПРООН.

Пріоритетні сфери впровадження Проекту: охорона здоров'я (через підтримку мережі ФАПів), навколишнє середовище (утилізація відходів, знешкодження запасів хімічних речовин), енергозбереження (енергозберігаючі заходи, використання відновлюваних джерел енергії), водопостачання, місцевий транспорт.

Експерти Проекту провели 720 навчальних семінарів, тренінгів для 13000 сільських активістів та 3800 представників органів місцевої влади і самоврядування.

ПОЧАТОК

У 2007 році, на початку впровадження Проекту, левову частку нашого часу й зусиль ми спрямовували на те, щоб переконати людей у силі громади і можливості співпраці з владою. Нам дійсно довелося ламати стереотипи, долати страхи й упередження, що вкоренилися ще з радянських часів. «Це було чи не найтяжчим випробуванням — подолати зневіру людей в самих собі, недовіру до влади і до донорів», — говорить спеціаліст з моніторингу та інформування Ганна Яцук.

Сьогодні ж громади, які реалізували хоча б один проект, зовсім по-іншому оцінюють як власні можливості, так і перспективи співпраці з європейськими партнерами. Більше того, їх приклад викликав великий інтерес сусідів, тож спостерігаємо «ланцюгову реакцію», причому йдеться не тільки про участь у проекті «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». І хоча соціологи говорять про пасивність українців, досвід цього Проекту заперечує це твердження: на сьогодні

871 громада підготувала пропозиції, частина з них наразі знаходиться на стадії проектної документації.

Але масштаби реалізації Проєкту виходять далеко за межі села чи міста — на національному рівні «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» підтриманий урядом України. Така співпраця, вважають сторони, допомагає відкритому діалогу між громадами та владою, формує консолідоване бачення майбутнього, реалізації спільних ініціатив. Таких, наприклад, як створення на Вінничині «фруктових кластерів», що забезпечать нові можливості збуту продукції фермерів і садівників, чи розширення мережі виробництва дитячого харчування з натуральних, екологічно чистих овочів та фруктів.

ЩО ЗРОБЛЕНО ГРОМАДАМИ

Наприклад, громада с. Увисла Гусятинського району Тернопільської області у 2009 році успішно реалізувала мікропроєкт «Реконструкція адміністративних приміщень на амбулаторію загальної практики сімейної медицини з реконструкцією сантехнічних мереж будівель» вартістю майже 200 тис. грн. Відремонтовано три кабінети, встановлено металопластикові вікна та двері, змонтовано систему газового опалення. Тепер місцеві мешканці можуть приймати процедури, знімати кардіограму, отримати консультацію лікаря, не виїжджаючи з села — усі умови створено у місцевому денному стаціонарі. Консолідації зусиль місцевих жителів сприяла активність і наполегливість активістів: після участі у семінарах Проєкту вони об'єднали зусилля, щоб переконати односельців, згуртувати їх заради розв'язання нагальних проблем. Під час установчих зборів представники 5 вуличних комітетів села Увисла утворили громадську організацію «Добробут». Її ініціативи були профінансовані з бюджету Проєкту.

Але ж справа не тільки у фінансовій допомозі. Успішна діяльність ГО «Добробут» розширила рамки співпраці — партнером громади в реалізації Проєкту створення амбулаторії став Тернопільський державний медичний університет. Його спеціалісти на базі амбулаторії створили та обладнали практичний центр первинної допомоги, у складних випадках консультації профільних спеціалістів (кардіолога, гінеколога, стоматолога) можна отримати в он-лайн режимі че-

рез мережу інтернет. Угоду між ТДМУ і громадою укладено на 25 років.

«Кожна громада сама обирала пріоритетну проблему, яку вирішувала через впровадження мікро-проєкту: чи то водопостачання, чи покращення умов надання медичних послуг, чи шкільний автобус. Тому для них це вже і є найвдаліший проєкт — бо він вирішує найбільшій їх проблему, за яку проголосувала більшість», — розповідає Ганна Яцук. Вона зауважила, що деякі громади здивували своєю креативністю і знайшли інноваційний шлях вирішення проблеми, як то установка сонячних батарей в дитсадочку на Одещині або цілком автономна система вуличного освітлення на сонячних батареях на Полтавщині. У с. Шевченкове на Київщині комусь потрапила до рук брошура про новітню систему опалення «теплий плінтус», і тепер школа економить на енергоносіях, а школярі навчаються в теплих класах.

Ще один важливий результат трирічної роботи Проєкту: громади не зупиняються на досягнутому, і мобілізація суспільних ідей дає поштовх для економічного розвитку району, села.

«Є надзвичайно цікаві випадки. Наприклад, відновивши водопостачання, громада вже хоче брати участь в його обслуговуванні, контролюючи процес експлуатації та збираючи мінімальні регулярні внески. Маємо вже чимало прикладів, коли громади створюють комунальні підприємства

і самі встановлюють тарифи на водопостачання», — продовжує Ганна Яцук.

СХІД І ЗАХІД РАЗОМ

Цікавими є соціологічні підсумки Проєкту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Його учасники одногласно констатують, що зруйновано чимало сталих суспільно-соціальних стереотипів. Наприклад, щодо потужнішої громадської ініціативи у західних регіонах і відносної пасивності Сходу.

Як розповідають координатори Проєкту, рівень недовіри на початковому етапі був однаково високим і на заході, і на сході, і на півдні, і на півночі. Проблеми, які піднімали і вирішували сільські мешканці, також дуже схожі. Однак стартові позиції регіонів об'єктивно відрізнялися. Так, Західна Україна розташована поряд з Європою, і має з нею тісніші історичні, родинні й ділові зв'язки. Мешканці цього регіону, зокрема, з сільської місцевості, мають можливість частіше бувати в країнах ЄС, і загалом більше знають про роботу проєктів. Можливо, саме тому Проєкт динамічніше стартував саме у західних областях — Львівській, Івано-Франківській, Волинській. Так, у Кисиліні (одне із найвіддаленіших сіл Локачинського району Волинщини) у 2008 році створено громадську організацію «Стохід», яка визначила пріоритетною проблемою ремонт школи та енергозберігаючі заходи

Мапа впровадження проєкту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» (2007–2011 р.)

у навчальних закладах. ГО «Стохід» першою на Волині уклала грантову угоду з проектом ЄС \ПРООН, провела тендер серед підрядчиків й усього за рік втілила в життя свій мікропроект. Загальний кошторис Проекту склав 178805 гривень, що становить 67% бюджету сільської ради. Проект ЄС\ПРООН інвестував 50000 гривень, внесок громади: 24091 гривень.

У східних регіонах Проект розпочав роботу трохи пізніше — потрібно було дещо більше часу, щоб мешканці зрозуміли суть Проекту і перспективи, який він відкриває, а головне — повірили, що вони реальні. Але сьогодні громади південно-східного регіону завершили усі свої мікро-проекти, а на Заході робота триває.

З низки цікавих «східних проектів» експерти МРГ відзначають ініціативу ГО «Муніципальне агентство економічного розвитку» (Харківська область) «Створення місць для збору побутових відходів». Питання участі громади у проекті ЄС\ПРООН активно обговорювали на сесіях селищної ради, на громадських зустрічах, і до дискусії долучалися все більше людей. «Такі міні-референдуми з важливих локальних питань є частиною життя в розвинутих демократичних країнах, таких як Данія, Швеція, Естонія. Україна має взяти на озброєння такий досвід: він допомагає активно залучати людей до самоуправління, гуртувати громаду, вчить ефективно співпрацювати з місцевою владою», — зазначив голова селищної ради Сахновщини Віктор Сидоренко.

ГРОМАДИ ЗАПРОШУЮТЬ ІНВЕСТИВ

Як наголосила експерт Тетяна Забуковець, для України (на відміну від більшості європейських країн) реалізація проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» пріоритетним напрямком співпраці в рамках Проекту має стати створення програми супроводу та підтримки іноземного

Потенціал громад є колосальним, а Проект лише дав їм поштовх до об'єднання і навчив, як діяти. Досвід роботи над мікропроектами приніс людям знання та розуміння процесів, тож зараз вони виступають не як прохачі, а як конструктивний досвідчений партнер. Зі своїми ідеями вони стукають не лише у двері донорів, а й владних кабінетів — з обґрунтованою позицією про співпрацю.

інвестора — як чинника економічної інтеграції регіонів в континентальну інфраструктуру, зокрема, через залучення донорської підтримки.

Добробут населення — вищий пріоритет, але поліпшення соціальних умов безпосередньо залежить від економічного зростання. Прикладом у цьому контексті можуть стати Крим та Вінничина, які продемонстрували у рамках Проекту мобільність й здатність адаптуватися до міжнародних стандартів державного та регіонального управління, що приваблює іноземних інвесторів.

ПРИВАТНИЙ БІЗНЕС ІНВЕСТУЄ В ГРОМАДИ

На реалізацію своїх ініціатив громади можуть отримувати суму до € 7300 (але не більше 50% кошторису), а ще 50% фінансується з державного і місцевого бюджетів (45%), внеску мешканців (5%) та приватного сектора. У такий спосіб не просто забезпечується кошторис, але й формується консолідована відповідальність громад, влади, донорів, приватного сектора. Участь бізнесу в співфінансуванні проектів громад передбачалась, але не вимагалась. Тим приємніше констатувати, що близько 2% вартості усіх проектів громад — вклад місцевого бізнесу. Організована й дієва громада стала для нього очікуваним конструктивним партнером. Найпривабливішим, як відзначають підприємці, є те, що діяльність таких громад побудована на засадах абсолютної прозорості прийняття рішень та використання коштів. Тож бізнес, отримуючи реальну суспільну віддачу від своїх інвестицій, підтримує громади і співпрацює з ними».

ДАЛІ БУДЕ!

5 березня 2011 року завершено перший етап проекту ЄС\ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». За цей час Проект став всеукраїнським і консолідував не тільки громади — він об'єднує регіони, бо ідея стабільного розвитку і демократії (як влади народу) проста, зрозуміла й ефективна. Вона є визначальною для Європи, і може стати реальною для України, адже найдодатковий шлях починається з першого кроку. Наразі ухвалено рішення про фінансування другого етапу Проекту, ці документи перебувають на стадії узгодження. Він розрахований на 4 роки і матиме бюджет € 17 млн. ☉

Час вчитися по-дорослому

Як зазначають у Представництві ЄС в Україні, проект Савіка Шустера «Стань лідером!» здобув підтримку Європейського Союзу тому, що там побачили реальний результат роботи молодих людей, які переконливо заявили про свої лідерські амбіції завдяки цій програмі.

Розвивати цю країну можливо на основі хороших ідей, які генерує молодь. Як відомо, впровадження нової регіональної політики в Україні сьогодні стала одним із пріоритетних положень діалогу між Україною та Європейським Союзом.

МОЛОДІ ЛІДЕРИ ГРОМАД

Численні проекти розвитку України, які декларували «ставку на молодь», найчастіше або так і залишалися проектами, або згорталися, не досягнувши бодай яких результатів. Позаяк, вони були або надмірно заполітизовані, або надто глобальними, і завжди — недостатньо публічними.

Упродовж 2009–2010 років «Савік Шустер Студія», спільно з регіональними партнерами та вищими навчальними закладами обласних центрів України, шукали молодих амбітних людей, які готові генерувати, а головне — упро-

ваджувати проекти, які допоможуть покращити життя місцевих громад.

Протягом 25 тижнів команда «Савік Шустер Студія» подорожувала Україною і проводила кастинги проекту «Стань лідером». Вимоги до учасників були простими: вік 18–40 років, неналежність до жодної з партій, а також до владних структур.

Ініціатори Проекту постійно наголошують: він має суспільне і соціальне значення, і ні в якому разі не є політично заангажованим.

Соціологи прогнозують, що на наступних виборах до Верховної Ради в парламенті з'явиться не більше 20% нових депутатів, тож сподіватися на зміну поколінь наразі не доводиться. Однак громадам слід сподіватися лише на себе. А значить, саме час шукати людей, які готові долучитися до реформ на місцевому рівні. Тим більше, що проект ЄС/ПРООН «Місцевий розви-

ток, орієнтований на громаду», спонукав українців з усіх регіонів країни до відродження і реального об'єднання місцевих громад задля розв'язання нагальних, часом дуже застарілих й болючих проблем. Тож молодь мала змогу здобути перший досвід — тепер настав час довести, що вона — справді нове покоління.

Тому навіть тематика запитань анкети учасника була провокативно несподіваною: від філософського «У чому ваша цінність для держави?» до «Чим ви здатні пожертвувати заради перемоги у Проекті?».

Кастингів з нетерпінням чекали студенти Херсона і Дніпропетровська, Одеси і Тернополя — молоді Схід і Захід об'єдналися під егідою спільної ідеї. Врешті, жага лідерства поступалася бажанням діяти, адже реформаторські настрої завжди були притаманні новому поколінню, особливо тоді, коли його ініціативу зазвичай обмежують. Тут же єдиним

Дарка Чепак, автор ідеї, нині — прес-секретар Президента України: — Це новий Проект, аналогів якому ще не було. Ми віримо, що в Україні є люди, здатні змінити країну, і якраз зараз настає їхній час. Все, що ми можемо зробити, як ЗМІ, це допомогти їм об'єднатися і через ефір показати приклад іншим, як, не чекаючи нікого, самостійно вирішувати проблеми, починаючи з власного двору, закінчуючи країною.

обмеженням була вимога практичної доцільності та реалістичності пропозицій. Тому серед критеріїв визначення переможців була й реалізація проектів на місцевому рівні.

У Херсоні переможцями стали проекти «Дорожній патруль» (команда Устина Мальцева), що привертає увагу до стану доріг в області, і «ОСББ Екодім» (команда Олександра Задеряя). Останній мав на меті покращити стан екології і взагалі навести лад у місті, а також підняти свідомість людей і залучити їх до спільної роботи. Молода команда планувала запровадити сортування сміття, перейти на енергозберігаючі лампи, встановити фільтри для води тощо. Досвід впровадження цих Проектів може стати в нагоді громадам у будь-якому куточку країни, адже стан доріг, довкілля та заощадження енергоресурсів є глобальною і нагальною проблемою для усіх, без винятку, регіонів.

Надзвичайно емоційно прозвучав висновок молоді херсонщини: «Ми зможемо підняти країну, маючи в основі совість!».

У Львові відбір проходив у стінах славетної «Львівській політехніки» під гаслом «Знайдемо спільну мову!».

Переможцями у західному регіоні стали молоді лідери, які представили програми національного та історичного відродження, обміну культурними і етнічними традиціями, відродження туристичного потенціалу регіону. Ці ідеї також можуть бути впроваджені

по всій Україні, стати консолідуючими, принести конкретний економічний і соціальний ефект.

Підбиваючи підсумки відбору, Савік Шустер неодмінно наголошував, що завдання команди Проекту «... знайти людей, які хочуть присвятити свій розум, час і енергію рідному місту, регіону, країні і взяти на себе відповідальність за власні дії». Йдеться не лише про комерційну складову — вкрай важливими є соціальні починання — волонтерська допомога дітям і людям похилого віку, ініціативи, пов'язані з організацією молодіжного дозвілля, як-то проекти арт-кафе, творчих студій, екстрім-парків, представлені конкурсантами із Сум, Запоріжжя, Вінниці.

Частина представлених пропозицій наразі втілено у життя, частина — чекає на впровадження. Однак після роботи над проектами молоді люди визнали, що мало генерувати ідеї — для щоденної практичної роботи їм просто не вистачає знань, досвіду, спеціальної підготовки. «Без певних знань, навичок, умінь трансформувати задуми у

реалістичні проекти, ідея може так і залишитися ідеєю», — підтримав лідерів виконавчий директор Асоціації агенцій регіонального розвитку Юрій Третяк.

Ідею навчання переможців проекту «Стань лідером» підтримали не лише організатори програми, а й Представництво Європейського Союзу в Україні та Міністерство регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства України.

Тренінг управління циклом проекту, організований для молодих амбітних переможців програми «Стань лідером» за сприяння Асоціації агенцій регіонального розвитку, відбувся у Києві наприкінці лютого.

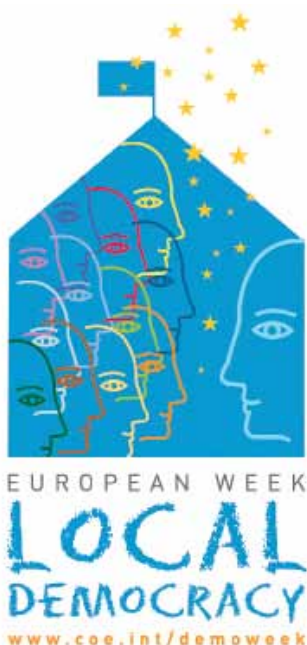
Протягом п'яти днів учасники слухали лекції, брали участь у практикумах, навчалися формувати пакет документів та готувати проектні пропозиції. Вони ознайомилися з різноманітним досвідом країн ЄС у сфері регіонального розвитку, подискутували щодо можливостей їх запровадження в Україні. Слухачі підготували й передали низку проектів для презентації зацікавленим партнерам і меценатам.

«Ми хотіли, щоб люди робили конкретні справи», — наголосив, завершуючи навчальну програму Савік Шустер. Наразі є з кого брати приклад. ☺

Савік Шустер:

— Ви побачите, як молоде покоління сприймає проблеми і як знаходить їх рішення. Це зовсім інший світогляд, він дуже відрізняється від того, до якого ми звикли. І ми віримо, що з допомогою цього Проекту зможемо переконати: саме нова молода еліта з усіх регіонів країни зможе знайти спільну мову і об'єднати країну.

Тиждень євродемократії

В Україні триває активна підготовка до Тижня місцевої демократії-2011, який пройде 11-16 жовтня. Зауважимо, що проведення заходу призначено на тиждень, що включає 15 жовтня — саме у цей день у 1985 році було відкрито для підписання Європейську хартію місцевого самоврядування. Лейтмотивом цього річного Тижня місцевої демократії стане муніципальний вимір захисту прав людини. Як і у інших 47 державах, що входять до Ради Європи, в Україні, традиційно, пройдуть зустрічі влади з місцевими спільнотами, громадські слухання, презентація систем муніципального управління. Громадяни матимуть можливість детальніше ознайомитися з досвідом місцевого самоу-

правління і впровадження проектів регіонального розвитку за участі населення. Яскравим прикладом такої співпраці та ініціативи громад буде робота в рамках проекту ЄС «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». З огляду на європейський контекст Тижня, особливий інтерес українців, традиційно, викликає досвід розв'язання муніципальних проблем громадами Європи, а також роль міжнародних європейських інституцій у житті кожного громадянина Європи.

Офіційний старт першого Європейського тижня місцевої демократії оголошено 15 жовтня 2007 року в Іспанії. В Україні цей захід запроваджено відповідним Указом Президента України від 27 вересня 2007 року. ☺

Дізнайтеся більше про Європейський тиждень місцевої демократії: www.coe.int/demoweb

ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОГРАМА МІЖНАРОДНОГО ФОНДУ «ВІДРОДЖЕННЯ» ОГОЛОШУЄ КОНКУРСИ 2011 РОКУ:

Розвиток громадського компоненту ініціативи «Східне партнерство» (спільний конкурс з програмою «Схід-Схід: партнерство без кордонів»)

Мета конкурсу: стимулювати участь інституцій громадянського суспільства в Ініціативі «Східне партнерство», об'єднати зусилля громадськості для сприяння реформам відповідно до європейських стандартів та просування європейської інтеграції у Східній Європі.

У рамках конкурсу буде підтримано проектні пропозиції, які передбачатимуть спільну діяльність (обмін досвідом успішної громадської адвокації та моніторингу реформ, спільні заходи з метою взаємного підвищення обізнаності та консолідації з європейськими платформами тощо).

Учасники конкурсу: громадські організації України.

Максимальний розмір гранту МВФ — 150 000 грн.

Кінцевий термін подання проектних пропозицій — 10 травня 2011 р.

Європейська ідентичність України

Мета конкурсу: покращити обізнаність щодо історико-культурної приналежності України, її окремих регіонів і міст до Європи.

Підтримку отримають проектні пропозиції, які передбачають проведення досліджень, видання інформаційно-просвітницьких матеріалів, виготовлення та поширення фільмів, розробку та презентацію екскурсійних маршрутів, організацію заходів, що мають на меті підвищення обізнаності щодо історичних, культурних і людських зв'язків України, її окремих регіонів і міст із Європою.

До участі запрошуються: громадські організації, вищі навчальні заклади, музеї, видавництва, продакшн-студії та телеканали тощо.

Максимальний розмір гранту МВФ — 100 000 грн.

Кінцевий термін подання проектних пропозицій — 16 травня 2011 р.

Розвиток співпраці аналітичних центрів України та країн Західної Європи

Мета конкурсу: встановити зв'язки/співпрацю між аналітичними центрами та/або громадськими організаціями України та країн Західної Європи для покращення обізнаності західноєвропейських експертних кіл із українською експертною думкою та поширення найкращого західноєвропейського досвіду, стандартів і практик в Україні.

Підтримку отримають проектні пропозиції, які передбачають співпрацю аналітичних центрів та/або громадських організацій України і країн Західної Європи та їх спільну діяльність (навчально-методичної, аналітичної, адвокаційної тощо) за проблематикою відносин Україна-ЄС та модернізації суспільно-політичних сфер України.

До участі запрошуються: незалежні аналітичні центри та громадські організації України.

Максимальний розмір очікуваного гранту МВФ — 200 000 грн.

Кінцевий термін подання проектних пропозицій — 30 травня 2011 р.

Європейські можливості для українців

Мета конкурсу: покращити обізнаність про можливості участі громадян і організацій України в європейських освітніх, наукових, молодіжних, культурних, аудіовізуальних програмах.

Підтримку отримають проектні пропозиції, що передбачають проведення всеукраїнських і регіональних інформаційних кампаній щодо участі у відповідних програмах ЄС, НАТО, Ради Європи.

До участі запрошуються: громадські організації у співпраці з офіційними представництвами відповідних програм в Україні.

Максимальний розмір очікуваного гранту МВФ — 100 000 грн.

Кінцевий термін подання проектних пропозицій — 6 червня 2011 р.

Наразі завершено конкурси «Відзначення Дня Європи в Україні», «Громадська експертна підтримка європейської інтеграції України», «Відкриті лекції європейських експертів в Україні»

Детальні умови конкурсів, а також апікаційні форми — на сайті Міжнародного фонду «Відродження»:
<http://www.irf.ua/>

Штефан Фюле: Ми досягли прогресу

У офіційній заяві Єврокомісара з питань розширення ЄС та європейської політики сусідства Штефана Фюле з приводу підписання Меморандуму про взаєморозуміння щодо нової фінансової програми ЄС для України зазначено:

«Сьогодні, зокрема, ми торкнулися питання наших перемовин щодо Угоди про асоціацію, у тому числі положень, які стосуються створення глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі. У цих переговорах ми досягли прогресу».

Штефан Фюле зазначив, що глибока та всеосяжна зона вільної торгівлі є частиною ширшої Угоди про асоціацію, яка містить важливі положення про права людини, демократію та засадничі свободи. «Аби Угода була успішною, для України дуже важливо досягти прогресу у вищезгаданих сферах. У зв'язку з цим я підкреслив наше велике бажання побачити якнайшвидше проведення реформ в Україні, особливо у конституційній, судовій та виборчій сферах», — наголосив Єврокомісар. «Я нагадав пану Ключеву про зобов'язання, яке дав Президент України Віктор Янукович щодо розробки Виборчого кодексу у відкритому процесі, який охоплюватиме якнайширше коло сторін. Забезпечення належного законодавчого процесу є важливим елементом демократичної легітимності майбутніх виборів в Україні, і ми хотіли би, щоб Виборчий кодекс відповідав європейським стандартам, сприймався усіма верствами українського суспільства та пройшов перевірку часом». ☀

Підписано Меморандум щодо нової фінансової програми для України

Комісар ЄС з питань розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле підписав Меморандум

про взаєморозуміння щодо нової фінансової програми ЄС для України на 2011–2013 рр. На її реалізацію у

рамках Європейського інструменту сусідства та партнерства ЄС планує спрямувати €470 млн.

Реалізація програми буде зосереджена на трьох основних напрямках: «Належне управління та верховенство права», «Сприяння набуттю чинності Угоди про асоціацію між ЄС та Україною», «Сталий розвиток: ефективне управління та верховенство закону».

Із сукупного бюджету €43,37 млн буде скеровано на виконання Програми всеохоплюючої інституційної розбудови, а €30,79 млн — на пілотні проекти програм регіонального розвитку у рамках Східного партнерства.

Загалом, проекти, фінансовані ЄС у межах Меморандуму, регулюються рамковими угодами між Європейською Комісією та Урядом України.

Як зазначив Штефан Фюле, спільну роботу щодо розробки спеціальних програм підтримки у рамках цих пріоритетних сфер вже розпочато. ☀

Чи дадуть «червоні маячки» зелене світло?

Брюссельське повітря та конструктивний, хоч і складний, діалог — запорука оптимізму. Перший віце-прем'єр України Андрій Клюєв, коментуючи підсумки свого візиту до Брюсселя, повідомив: «У нас залишилося декілька так званих «червоних маячків», за якими ми повинні знайти компромісне рішення. Ми домовилися, що на рівні експертів почнемо пошук таких рішень з тим, щоб у ході 16 раунду в квітні ми просунулися у вирі-

шенні проблемних питань, які ще є. Ми зацікавлені в тому, щоб підготувати документ до підписання вже в першій половині цього року», — сказав А. Клюєв.

Раніше посол Франції в Україні Жак Фор в інтерв'ю виданню «Дзеркало тижня. Україна» заявив, що пропозиції, сформульовані Єврокомісією в рамках переговорного процесу з Україною про створення зони вільної торгівлі, дуже щедрі і покривають більше 90% української економіки. ☀

Час пішов швидше

Валерій Чалий, заступник генерального директора Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова

Переговори щодо Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі наразі є ключовим питанням відносин Україна-ЄС. Візит Андрія Клюєва до Брюсселя свідчить, що завдання переговорних груп вичерпані й перемовини переходять на вищий щабель — політичних переговорів. Не зважаючи на низку заяв з боку окремих політиків, Україна підтвердила політичну волю підписати Угоду про ЗСТ у 2011 році. І це дає надію, що спірні питання стосовно аграрного ринку (квоти), транспорту, послуг та пересування робочої сили будуть вирішені. На чію користь? Сподіваємося, компроміс буде знайдено, адже якщо Європа вимагає від Києва політичної волі, то і Брюссель має продемонструвати таку ж волю, або, принаймні, результативну дипломатичність. Наразі ж, наші партнери ведуть переговори щодо певних позицій занадто жорстко — це стосується, перш за все, аграрної сфери. Багато говорять про те, що українське сільське господарство зазнає втрат і скорочень, а продуктові магазини будуть заповнені імпортом. Схожа ситуація була й у країнах, що приєдналися до ЄС під час «великого розширення», а у деяких, наприклад, в Угорщині, і досі є певні проблеми. Але ЄС, на відміну від держави Україна, має ресурс для підтримки сільгоспвиробника. З іншого боку, ЄС суттєво посилив контроль за якістю продуктів. Тож конкуренція справді буде гострою, і не завжди на користь українських аграріїв. Але на користь самих українців — це точно. Взагалі ці жорсткі умови — дієвий стимул до модернізації господарств. Іншого такого шансу може не бути. Нагадаю також, що до моменту набуття Угодою чинності

мине певний (і не малий) період, потім буде період імплементації — тож час на підготовку буде — власне, годинник уже запущено. Ми також можемо розраховувати на прихід довгоочікуваних інвесторів з країн ЄС — звичайно, за умови впровадження відповідного законодавства — прозорого та чіткого, як у формулюванні, так і у виконанні. Скажу відверто, Україна матиме певні тактичні втрати, проте, стратегічно — це єдино правильне рішення. Адже Угода — це не тільки торгівля та екологія тощо. Це правила і принципи, які діють у Європі десятиріччями, а ми тільки починаємо впроваджувати.

Ця угода убезпечить Україну від певних сумнівних кроків — наприклад, вона унеможливить вступ нашої держави до Митного Союзу (хоч і ніяким чином не заважатиме укладанню двосторонніх угод з Росією). У той же час, вона відкриє Україні доступ на 500-мільйонний ринок ЄС, де діють чесні, але жорсткі правила, і Україні, доведеться грати за цими правилами. Тож зрозумілий, прозорий, стабільний партнер так само вигідний і Росії.

Угода внесе корективи у юридичні відносини, адже будуть запроваджені механізми імплементації, моніторингу тощо. Вона взагалі суттєво розширить платформу для діалогу, адже економічний інтерес, нехай це буде навіть конкуренція, завжди дає привід для дискусії та розвитку. Однак ми, за великим рахунком, ще на початку шляху, адже крім зазначених вище суперечливих питань залишаються й такі глобальні проблеми, як формулювання щодо європерспективи України, запровадження безвізового

режиму, визначення умов відкритих ринків у контексті Зони вільної торгівлі.

І на завершення. Складається враження, що єдине, що хвилює українців у контексті відносин з ЄС — візовий режим. А таке визначальне для країни питання як Угоди з ЄС не мають широкого суспільного або публічного професійного обговорення. Більше того, поки що мовчить і парламент. Втім нещодавно депутати підтримали пропозицію А.Яценюка-О.Мартиненка щодо проведення слухань «Вибір моделі економічної інтеграції». ☀

ЯК СТАЛО ВІДОМО

Прем'єр-міністр Росії Володимир Путін знову запросив Україну до Митного Союзу. Якщо ж Україна обере Зону вільної торгівлі та союз з ЄС, то Росія змушена буде вибудовувати з нею кордон, щоб убезпечити російський ринок від навали українських товарів, які не потраплятимуть на ринок європейський. Заяву Путіна можна прийняти до відома, проте, Україна має власні політичні інтереси і буде, сподіваємося, їх відстоювати.

27 березня у Брюсселі міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко заявив: «Наразі настав момент, коли треба приймати рішення (щодо ЗСТ) як з боку ЄС, так і з боку України. Йдеться про пакет, який забезпечив би баланс інтересів — як економічних, так і євроінтеграційних».

26 березня Перший віце-прем'єр України Андрій Клюєв підтвердив, що Україна готова шукати компроміс для розв'язання проблемних питань, щоб підготувати Угоду про зону вільної торгівлі з ЄС до літа нинішнього року.

2010 рік: українці отримали понад 1000000 віз

Як повідомило Представництво ЄС в Україні, за попередніми даними, у 2010 році громадяни України отримали понад один мільйон віз до країн Шенгенської зони, включаючи національні. Більше 34% з них українці отримали безкоштовно.

Значна частина країн Шенгенської зони надають можливість подачі документів на отримання візи у регіо-

нальних центрах, що суттєво спрощує процедуру.

При цьому, лише 3% бажаючих виїхати до ЄС у справах чи з іншою метою, їх не отримали, повідомляє прес-служба Представництва Європейського Союзу в Україні.

ЄС розуміє, що це питання є чутливим та знаходиться під пильним спостереженням українських громадян. ☺

Експерти ЄС про права дітей та жінок в Україні

Чи справді захищені українські жінки та діти? І чи є законодавчо та інформаційно озброєними влада й суспільство, щоб протистояти порушенню їх прав і свобод?

Висновки й рекомендації за підсумками 2,5-річної роботи проекту ЄС та Ради Європи зі зміцнення та захисту прав жінок та дітей в Україні (TRES) дають як відповідь на ці запитання, так і привід для роздумів.

Документ, оприлюднений на заключній конференції Проекту, містить рекомендації щодо вдосконалення чинного українського законодавства у сфері захисту дітей від сексуальної експлуатації, торгівлі людьми, а також захисту жінок та дітей проти насильства.

Розроблені проектом TRES методичні рекомендації містять практичні поради для дітей, зокрема, щодо працевлаштування чи навчання закордоном, безпечної поведінки в Інтернеті тощо. Декілька шкіл вже включили цю тему

до навчальних планів та провели уроки, присвячені попередженню торгівлі людьми. Сексуальна експлуатація дітей, кіберзлочинність — це нові форми насилля проти дітей, які є все активнішими, але частіше за все — безконтрольними користувачами Інтернет. Тому проблема розбещення дітей через Інтернет («грумінг») стає дедалі актуальною в Україні, однак у національному законодавстві «грумінг» не криміналізовано. Крім того, в Україні немає механізму роботи з ідентифікації «грумерів». Спеціальні програми, що блокують доступ до певних сайтів («кібер-няні»), які повинні інстальюватися в школах, є скоріше виключенням, ніж правилом.

Серед нагальних проблем експерти відзначають відсутність в Україні системи Інтернет-ліній допомоги дітям, які постраждали від сексуального розбещення або експлуатації. Нажаль, Україна не інтегрована до міжнародної мережі надання допомоги дітям —

жертвам сексуального насильства.

Як повідомила Данута Вішневська-Казалс, керівник підрозділу з протидії торгівлі людьми та сексуальній експлуатації Генерального директорату з прав людини та юридичних питань Ради Європи, експерти Проекту першочергово рекомендують Міністерству освіти ввести у шкільну програму обов'язковий урок на тему протидії торгівлі людьми. Методичну базу для підготовки викладачів та формування контенту складуть розроблені в межах проекту TRES рекомендації.

Експерти наголошують: у суспільства має бути ще більше інформації про загрозу насильства, про права його жертв та можливість отримати повноцінну посттравматичну допомогу. З іншого боку, законодавство повинно ще жорсткіше реагувати на прояви насильства щодо жінок та дітей. Профільним структурам рекомендовано сформувати уніфіковану методичку розгляду справ, пов'язаних з цим злочинном, та запровадити її у судову практику.

«Підтримка демократії, належної діяльності органів державної влади і верховенства права залишаються пріоритетними в зовнішній політиці Європейського Союзу. Разом з іншими міжнародними організаціями, і зокрема з Радою Європи, ЄС підтримує програми та проекти, які захищають права жінок і дітей, проекти у сфері боротьби проти торгівлі дітьми, дитячої проституції та насильства щодо дітей», — наголосив пан Хосе Роман Леон Лора, Керівник секції економічного співробітництва, регіонального та соціального розвитку Представництва ЄС в Україні.

Проект TRES впроваджувався в Україні з грудня 2008 року Європейським Союзом і Радою Європи, які спрямували на його реалізацію €1,2 млн. ☺

Що може Європа і чого хоче Україна?

Темою чергової дискусії, організованої Фондом Арсенія Яценюка «Відкрий Україну» стала «Трансатлантична політика щодо Східної Європи: необхідне термінове перезавантаження».

Серед експертів, запрошених до обговорення, була старший науковий співробітник із трансатлантичних проблем німецького Фонду Маршалла в США Констанц Штельзенмюллер.

По завершенні зустрічі вона дала ексклюзивне інтерв'ю з широкого кола питань газеті «День» (Микола Сірук, 3 березня 2011 року). Пропонуємо вашій увазі її думки про європерспективи України, доцільність перезавантаження трансатлантичної політики щодо Східної Європи та необхідність більш енергійної позиції українського суспільства і ЗМІ.

ПРЯМА МОВА

- На мою думку, перезавантаження потрібне через те, що з одного боку, з багатьох причин політика розширення НАТО провалилася, а з іншого — ЄС не розробив щодо своїх сусідів політики, яка була б адекватною викликам, що постають як перед ними, так і перед самим ЄС.

- Росія докладає багато зусиль, щоб прив'язати Україну до себе таким чином, аби зробити вступ України до ЄС майже неможливим. Гадаю, було б великою помилкою для будь-кого — Росії чи Європи — ставити перед українцями питання вибору.

Сьогодні, зважаючи на те, в якому стані перебуває Україна, було б краще, якби ми всі, включаючи Росію, допомогли Україні стати більш стабільною в економічному, соціальному і політичному аспекті, зміцнювати

реформи і робити більше реформ. Натомість, як ми бачимо, нині відбувається відкат з реформами. І це не той шлях, який наближає до ЄС. На мою думку, Європа повинна демонструвати більше уяви і бути енергійнішою в тому, щоб допомогти Україні долати ці проблеми і проводити демократичні реформи.

- Можна стверджувати про наявність двох істотних причин, чому Європа зацікавлена в тому, щоб демократична Україна була на порозі чи, ймовірно, членом ЄС.

Перша причина — стратегічна: не в наших інтересах мати на своєму порозі слабку, нестійку країну, яка, з огляду на найгірший сценарій, не відбулася. І звісно, це не в інтересах України, яка займає геостратегічне положення.

По-друге, допустити це — суперечило б нашим цінностям, адже Європа — не та спільнота, що

відгороджена від світу ґратчастими ворітьми й неприступними мурами, подібними до Берлінського, і потім піднімає мости, а є такою, що експортує стабільність, процвітання і перспективне урядування.

- На мою думку, за Східним партнерством немає політичної енергії та фінансування з боку ЄС настільки, наскільки в цьому є потреба. Нам потрібно робити більше, щоб вибудувати наші контакти з українським громадянським суспільством. З іншого боку, я вважаю, що українці також мають зробити більше самі. Я вважаю, що українська опозиція є какофонією. Тому для західноєвропейця, який хоче співпрацювати з Україною та зацікавлений у такій співпраці, дуже складно зрозуміти, що думає про це більшість українців. І саме над цим має більше працювати українське громадянське суспільство та українські ЗМІ. ☺

Крок вперед, два кроки назад?

Оприлюднено моніторинг Порядку денного асоціації (ПДА).

30 експертів провідних аналітичних центрів представили консолідовану оцінку руху України до Європейського Союзу. Наведені дані свідчать: 2010 рік не приніс прогресу, навпаки, з 70 пріоритетів Україна виконала лише 8.

Офіційний Київ спростовує таку точку зору: «Ми здійснюємо свій моніторинг, його дані будуть готові у першій половині квітня. Однак вже сьогодні можна стверджувати: за формальними критеріями Україна виконала не менше 60% ПДА», — повідомив голова департаменту МЗС В.Філіпчук.

Проте, саме формальність підходу й закидають владі. Наводячи приклади із судовою реформою, Законом про доступ до публічної інформації тощо.

Звіт буде передано до Брюсселя, і ЄС візьме його до уваги, оцінюючи прогрес євроінтеграції України. Однак на перспективи підписання договору про Асоціацію це не вплине. ☺

Детальніше про подію читайте у наступному номері «Євробюлетеня»

2011 — ювілейний рік програми ТЕМПУС

Програма Темпус відзначає двадцятиріччя. Цій даті присвячено ювілейну конференцію у Белграді 29–30 березня за участю понад 200 представників з усіх країн — учасниць програми.

До ювілейної конференції Виконавча агенція з питань освіти, аудіовізуальних засобів та культури (EACEA), що адмініструє та координує програму Темпус за мандатом Європейської Комісії, готує дослідження, присвячене впливу програми в країнах-партнерах. Зокрема, Агенція запропонувала університетам — учасникам Темпус — розповісти про досвід та результати співпраці з програмою. Україна приєдналася до програми Темпус у 1993 році, і за цей час ЄС профінансував понад 300 проектів (29 впроваджуються нині) за участю нашої країни, до яких долучилися понад 120 вищих навчальних закладів. На пропозицію EACEA, авторський колектив з Донецька підготував статтю «Досвід Донецького державного університету управління у реалізації проекту програми ТЕМПУС: амбітної мети досягнуто». Університет приєднався до програми у 2003 році в рамках проекту «Магістр бізнес-адміністрування

та інформаційні технології». Амбітною метою Проекту було створення програми MBA з поглибленим використанням інформаційних технологій, і у підсумку ДонДДУ отримав ліцензію на підготовку магістрів за спеціальністю «Бізнес-адміністрування» (MBA). У Донецькому вишій зоні зорієнтована на перепідготовку кадрів потужних підприємств регіону: БАТ «Концерн Стирол», Промислово-індустріальна компанія «Укрпідшипник», Корпорація «Індустріальний Союз Донбасу», ЗАТ «Мініметалургійний завод «Істіл» (Україна), систему ЖКГ.

Завдяки Проєктам програми ТЕМПУС формуються мережі освітніх структур, співпрацюють представники різних країн, налагоджуються сталі, довготривалі зв'язки. Модель багатостороннього співробітництва — найсильніша сторона програми ТЕМПУС. Вона не тільки допомагає розв'язувати нагальні завдання реформи вищої освіти, але дає можливість продемонструвати і запропонувати на міжнародному освітньому ринку власні технології та напрацювання, що сприяє підвищенню іміджу української вищої школи. ☉

Ще більше про проєкт та освіту: <http://www.tempus.org.ua/>

Програму Темпус (Транс'європейська програма мобільності для навчання в університетах) започатковано у 1990 році.

Ця освітня програма Європейського Союзу підтримує модернізацію системи вищої освіти та створює простір для співпраці у країнах-партнерах ЄС через університетські проєкти. Програма спрямована на добровільне наближення систем вищої освіти у країнах-партнерах до здобутків вищої освіти в країнах ЄС і пропонує підходи на основі співпраці між людьми та між людських контактів.

Темпус діє у 27 країнах: на Західних Балканах, у Східній Європі, Центральній Азії, Північній Африці та на Близькому Сході. Темпус фінансує міжуніверситетську співпрацю у сфері розробки та вдосконалення навчальних програм, управління університетами, взаємодії науковців та громадянського суспільства, партнерства освіти й бізнесу, а також структурні реформи у сфері освіти.

Новий проєкт «Освіта упродовж життя» для Східної Європи

Європейський фонд освіти (ЄФО) започаткував новий трирічний проєкт «Освіта упродовж життя у Східній Європі».

Передбачається, що Проєкт об'єднає зусилля фахівців Вірменії, Азербайджану, Грузії, Білорусі, Молдови, України та Російської Федерації задля формування спільної

концепції та інструментів політики в освітній галузі.

«Можливість навчання та підвищення кваліфікації протягом усього життя є надзвичайно важливою з огляду на вимоги ринку праці, соціальні чинники та у плані розвитку особистості», — заявила керівник Проєкту Сірія Тауреллі.

Працюючи над Проєктом, ЄФО здійснив концептуальний огляд (Туринський процес) стану освіти, перепідготовки та підвищення кваліфікації в усіх країнах регіону, і його результати дозволили визначити стан і проблеми у цій сфері. На основі отриманих даних сформульовано цілі нового проєкту: вдосконалення навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації працюючого населення та безробітних; розширен-

ня можливості неакадемічної освіти після закінчення середньої школи; забезпечення прозорості контролю відповідності кваліфікації, отриманої по завершенні навчання.

«Ми переконані, що цим семи країнам є чого повчитися одне в одного, тому завдання Проєкту полягають не в тому, щоб дати готові рішення, — зазначила Тауреллі. — Ми хочемо виявити цікавий досвід, який часто не відомий навіть всередині країни, і допомогти нашим партнерам обмінюватися цим досвідом й разом навчатися».

НАША ДОВІДКА:

Європейський Фонд Освіти — агенція Європейського Союзу, створена з метою сприяти розвитку систем освіти у країнах-партнерах ЄС. Бюджет Фонду складає €18 млн. ☉

Ще більше про Проєкт та освіту: http://europa.eu/agencies/community_agencies/etf/index_en.htm

День Європи 2011 відбудеться у Миколаєві. Та не тільки!

Центром святкування Днів Європи 2011 в Україні обрано Миколаїв. Конкурсна пропозиція та план заходів, яку підготували міська й обласна адміністрації, продемонстрували готовність об'єднати зусилля влади, громадських організацій, молоді та усіх миколаївців задля успішного проведення свята. Саме тому 4 незалежні експерти, які визначали місто-переможця, а потім і посли країн ЄС, які ухвалили остаточне рішення, визначили заявку Миколаєва такою, що найточніше відповідає вимогам ЄС. Загалом до Представництва ЄС надійшло 29 заявок — від великих обласних центрів й міст регіонального значення, тож конкуренція була високою. Дні Європи традиційно проводяться у травні, і, попередньо, 14 травня до Миколаєва завітають високопосадовці Представництва ЄС в Україні, посли країн Європейського Союзу, інші поважані гості. Наприкінці «євромісяця» ця висока делегація відвідає з робочими візитами ще два українських міста — Суми та Лубни (Полтавщина), які посіли у конкурсі, відповідно, друге та третє місце.

Заходи у рамках святкування Днів Європи пройдуть по всій Україні. До них, як і щорічно, будуть долучатися тисячі людей, які поділяють європейські цінності. Важливо, що активну участь у події бере молодь — учасники Євроклубів, волонтери, студенти, учні. Нагадаємо, що 2011-й ЄС оголосив Роком волонтерства, а Представництво ЄС в

Україні впроваджує програму підтримки мережі Євроклубів, яка цього року отримала новий імпульс. У січні 2011 року представники Євроклубів за власною ініціативою зібралися у Луганську, де обговорили нові підходи до святкування Днів Європи 2011 на місцевому рівні. Рекомендації з цього приводу будуть оприлюднені у квітні й розміщені на сайті мережі Євроклубів України.

Зі свого боку Представництво ЄС та посольства країн Європейського Союзу готові підтримати заходи до святкування Дня Європи і в інших містах України:

- надати інформаційно-рекламні матеріали Європейського Союзу

(брошури та сувенірну продукцію). З цього приводу звертайтеся до Відділу преси та інформації Представництва у квітні 2011 року;

- сприяти організації візитів співробітників Представництва та дипломатичного корпусу на заходи, присвячені Дню Європи;

Представництво Європейського Союзу в Україні щиро вдячне всім містам, які взяли участь у конкурсі, за готовність спільно організувати святкування Дня Європи. Така зацікавленість міст України до спільної роботи з Представництвом ЄС свідчить про те, що влада на місцях поділяє демократичні та культурні цінності ЄС. ☺

Ювілейний конкурс ЄС для маленьких художників

Вп'яте Європейський Союз запрошує юних майстрів пензля віком від 8 до 10 років взяти участь у конкурсі малюнку на тему рівності між жінками та чоловіками. Тема важлива і зрозуміла: «Жили-були дівчинка і хлопчик, і вони хотіли разом зробити світ кращим...»

Організатори конкурсу ставлять за мету спонукати дітей та їх батьків з різних країн світу замислитися про рівність можливостей жінок та чоловіків й дізнатися про це більше. Творче змагання незмінно викликає великий інтерес: тільки у 2010 році у ньому взяли участь понад 49000 дітей віком від 8

до 10 років з 61 держави, а однією з переможниць стала 9-річна школярка з Каховки Ольга Чумаченко. Діти можуть надсилати свої малюнки до 20 травня 2011 року на адресу: вул. Хрещатик, 29, кв. 48, м. Київ 01001, Україна.

Роботи подаються на аркуші формату А4: з одного боку розміщують малюнок, на звороті — вказують прізвище, ім'я, вік, клас та адресу школи автора.

Представництво Європейського Союзу в Україні спільно з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту відкритим конкурсом визначить 10 найкращих робіт з України. Вони представ-

лятимуть країну у фіналі міжнародного творчого змагання у Брюсселі. Імена лауреатів оголосять наприкінці червня, а переможець отримає €1000. ☺

Дивіться малюнки переможців попередніх конкурсів на сайті:

http://ec.europa.eu/europeaid/what/gender/drawing-competition-2010_en.htm

Маршрут Євроавтобуса визначено

У травні Євроавтобус вже вчетверте від 2007 року завітає до України в рамках проекту «Молодь Європи — українським громадам». Дванадцять європейців і троє українців 15 днів подорожуватимуть Україною. Вони відвідають 8 невеликих міст, сіл, селищ, де спілкуватимуться з людьми, проводитимуть тренінги для молоді та святкуватимуть День Європи.

«На відміну від попередніх, Євроавтобус-4 відвідає невеликі міста і села. Ми робимо акцент на виконанні якісних міні-проектів, залученні до спільних дій місцевої молоді. Ми хочемо продемонструвати, що Європейський Союз та Україна насправді

Маршрут Євроавтобуса-4 проляже через м. Чортків (Тернопільська обл.), м. Звенигородка й с. Козацьке (Черкаська обл.), м. Баштанка (Миколаївська обл.), смт. Дніпріани (Херсонська обл.), м. Армянськ (АР Крим), смт. Софіївка та Ювілейне (Дніпропетровська обл.), м. Білозерське й смт. Святогорівка (Донецька обл.), м. Кролевець (Сумська обл.).

До підготовки і проведення заходів в рамках Проекту рекомендовано долучити села Почетне (АР Крим, разом з Армянськом) та Ганнівка (Донецька обл., разом з Білозерським та Святогорівкою).

ближчі й зрозуміліші одне одному, ніж здається», — відзначила головний координатор Проекту Дарія Барсукова.

У кожному населеному пункті, що увійде до маршруту, інтернаціональний екіпаж проводитиме навчання та неформальні дискусії, обговорюючи важливі для місцевої молоді теми. Зокрема, вони стосуватимуться основ підприємництва, підвищення ролі громадянського суспільства, розвитку громадської журналістики. Молоді люди з України ознайомляться з презентаціями волонтерських та навчальних програм Європи, дізнаються про життя та досвід ровесників з ЄС. Мешкатимуть гості з Європи в українських сім'ях.

Як відомо, цього року «великий» День Європи відзначатиметься у Миколаєві, тож заходи у містах перебування Євроавтобуса дозволять ще ширшому загалу українців також долучитися до святкування просто у своєму населеному пункті. Таке інтенсивне спілкування, спільна робота і загальне свято допоможуть досягти ще однієї мети Проекту — зламати взаємні стереотипи, які існують як в українців, так і в європейців.

Євроавтобус вирушить у подорож Україною вчетверте, тож можна говорити про певний досвід і результати Проекту. Йдеться не лише про впровадження міні-проектів, розбудову дитячих майданчиків та інші корисні справи. Молоді українці з бажанням засвоюють уроки громадської активності та лідерства, які отримують під час тренінгів та обговорень. Спільна робота, яка передуватиме візиту, толока, обмін досвідом стають насправді дієвим стимулом для вияву молоддю громадянської позиції, пробуджують жвавий інтерес до проблем громади, а головне — бажання реалізувати свій потенціал.

В Україні з успіхом працює проект ЄС «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», тож залучення до його реалізації молоді є надзвичайно важливим. Відпрацювавши «пілотний» Проект, набувши певного досвіду й знань, молоді люди зможуть усвідомлено долучитися до програм покращання життя своїх громад. Проект впроваджується за фінансової підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні та міжнародного Фонду «Відродження». ☉

Слідкуйте за підготовкою до події та за маршрутом Євроавтобуса: <http://eurobus.org.ua/>

Сторіччя 8 березня: чи досягнуто рівності?

Цього року Міжнародний жіночий день відзначив своє 100-річчя. Його святкують по усьому світу, і ця синергія жіноцтва є потужною рушійною силою у боротьбі жінок за свої права. Щороку ООН оголошує конкретну тему Жіночого дня. У 2011-му — це «Рівний доступ до освіти, професійної підготовки, досягнень науки й техніки — шлях до гідної роботи для жінок».

Як складається ситуація в Україні? За даними Київського міжнародного інституту соціології, повну вищу освіту мають 25,1% українок, 27,8% навчалися у технікумах, 24% закінчили середню школу. Результати опитування на тему: «Рівноправність статей в Україні», проведеного Інститутом Горшеніна, показали: 55,7% респондентів вважають, що в Україні легше живеться чоловікам, аніж жінкам, 26,8% — висловили думку, що чоловікам і жінкам живеться однаково, а кожен десятий респондент (10,6%) вважає, що легше живеться жінкам.

Кожен другий українець (50,3%) вважає, що більше можливостей для самореалізації в Україні у чоловіків, 36,2% — віддає пріоритет жінкам, а 3,5% — не змогли відповісти на дане запитання. 58,8% українців впевнені, що чоловікам в Україні простіше зробити кар'єру; як рівні такі можливості оцінюють 30,1%, і лише 9,6% припускають, що українки мають більше шансів на самореалізацію. Жінки України хочуть працювати: 50,1% підтвердили бажання робити кар'єру, навіть за умови фінансового благополуччя. 55,1% українок переконані, що працюють нарівні з чо-

ловіками (серед чоловіків так вважають 37,8%), а 20,3% — що вони працьовитіші за сильну стать (гіршими робітниками жінок вважають 24,6% чоловіків).

А що ж у Європі? Евростат проводить системні дослідження з гендерних питань, а на його сайті створено спеціальний тематичний розділ, тож до 8 березня оприлюднено нові дані.

Рівень зайнятості серед чоловіків і жінок різниться в залежності від того, чи мають вони дітей. Цей показник для жінок віком від 25 до 54 років знижується із збільшенням кількості дітей, в той час як для чоловіків тієї ж вікової групи модель повністю протилежна.

У 2009 році в ЄС рівень зайнятості серед жінок віком від 25 до 54 років, які не мають дітей, складав 75,8%, у жінок з однією дитиною — 71,3%, з двома

дітьми — 69,2%, трьома та більше — 54,7%. Така структура зайнятості серед жінок притаманна більшості країн ЄС, хоча є відмінності: на Кіпрі, в Угорщині, Нідерландах та Фінляндії показник зменшується із появою першої

дитини та збільшується з появою другої. У Латвії, Литві, Португалії та Румунії мами однієї дитини працюють частіше, але народивши другу — відмовляються від роботи. Бельгійки та словенки дозволяють собі не працювати лише після появи третього нащадка. Однак рівень зайнятості серед жінок — з дітьми або без дітей — був нижчим за рівень зайнятості чоловіків в усіх країнах ЄС, за виключен-

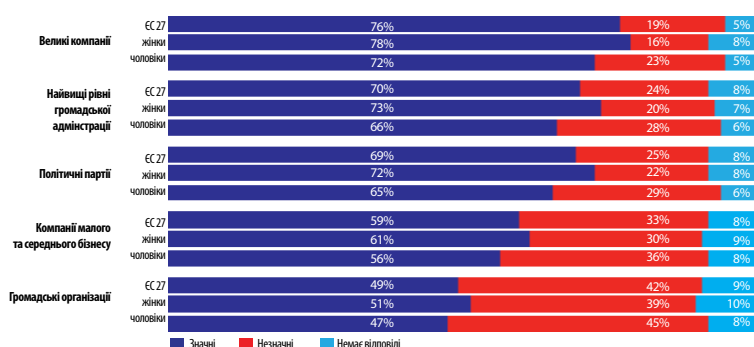
ням жінок без дітей в Естонії, Ірландії, Латвії, Литві, Угорщині та Фінляндії.

А чи готові європейки до виробничих навантажень? За даними дослідження, 65,0% жінок в усьому ЄС (старших від 15 років) вважають, що мають «дуже добре здоров'я», 24,3% жінок мають відносно добре здоров'я та 10,7% — погане чи дуже погане. Найкраще почуваються жінки в Ірландії (83,3%) та Великобританії (79%), трохи відстали від них мешканки Швеції (75,5%), Кіпру (75,1%), Нідерландів (73,8%), Греції (73,3%), Данії (72,9%), Люксембургу (72,6%). Найгірше почуваються жінки Латвії (лише 41% вважають себе цілком здоровими), Португалії (43,4%), Литви (45,4%), Польщі (54,6%) та Словаччини (55,2%). В усіх без винятку країнах ЄС кількість жінок, які вважають своє здоров'я поганим чи дуже поганим, переважають відповідні показники у чоловіків — і у цьому сенсі українки цілком «солідаризуються» зі своїми європейськими колежанками. ☺

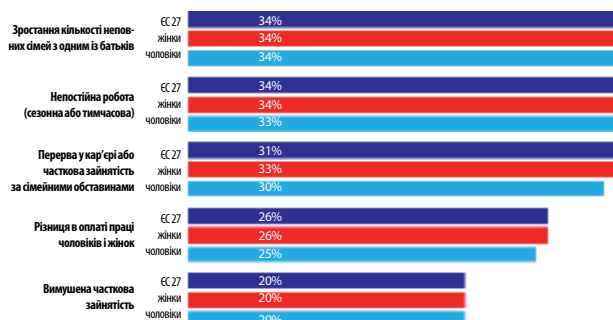
Традицію відзначати Міжнародний жіночий день 8 березня започатковано «маршем порожніх каструль», який провели текстильниці Нью-Йорку в 1857 році.

У 1910 році на II Міжнародній соціалістичній конференції у Копенгагені Клара Цеткін запропонувала відзначати свято єдності жінок усього світу саме 8 березня — на честь «маршу порожніх каструль».

Чи значними є перешкоди, з якими стикаються жінки на шляху до досягнення управлінських посад

Основні причини, через які жінки потрапляють у зони ризику

Повна версія дослідження: <http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre>

Таллінн: 7000 подій у культурній столиці Європи

Урочисте відкриття на Театральному Майдані

Таллінн — прадавнє місто, столиця Естонії, а у 2011-му — культурна столиця Європи, разом з фінським Турку.

Відома розважливість місцевих мешканців кудись зникла — мабуть, як тільки стрілки годинника перетнули позначку «опівночі», і Таллінн перебрав титул нової культурної столиці. Мешканці міста з населенням трохи більше 402 000 обіцяють тисячам гостей тисячі (це без перебільшення подій) та захоплюючих історій. Головні слова церемонії відкриття культурної столиці 2011 — Співпраця та Єдність, тим більше, що з 1 січня Естонія приєдналась до єврозони, і це також особлива подія.

Естонці відзначили свято як своє, сімейне, тому народні гуляння розпочалися задовго до офіційної церемонії.

Ви можете обрати окрему подію або цілу програму: серію проектів «52 сюрпризи та ідеї», ініційовану мешканцями Таллінна; проекти AfroReggae і Trumt-It, програму для молоді, літературний інтернет-конкурс прибережних історій e-Stories (<http://tallinn.e-stories.org/index.html?&lge=ru>), арт-проект «Перетворимо тунель «Віру» на художню галерею, виступ театру з соломи, масштабні Дні моря, проект «60 секунд усамітнення у році Ноль» (<http://60sec.ee/theauthors>), міжнародні музичні та кінофестивалі, спеціальні програми Голос німого кіно й Кіно на кухні — тож кіноманів запрошуємо до розділу Katusekino... А ще конкурси, вистави просто на вулицях міста, спортивні змагання — навіть чемпіонат світу з кінного спорту!

Після опівночі над містом і над морем спалахнули феєрверки, а потім у Талліннській затоці з'явилася перша прибережна історія — ефектне шоу понад 300 м завширшки й 200 м — заввишки. Рік розпочався!

Щоб Ви не загубилися у культурному лабіринті Таллінна, організатори підготували Календар культури (англійською, російською, німецькою, шведською, фінською, французькою мовами). Цікаво, що дві культурні столиці 2011 — Таллінн і Турку — представили й спільний календар подій, і ви зможете відвідати Зустріч культурних столиць у Гельсінкі, драматургічний конкурс «New Baltic Drama 2011» та дізнатися про Curated Expedition — дослідницьку експедицію на Балтійське море. Тож обирати Вам! ☺

Святковий концерт

Тисячі людей вітають Таллінн

Все про події у Культурній столиці Європи-2011 Таллінні: <http://www.tallinn2011.ee>

Оцінки та уроки квітня:
Європа обговорила
екоінновації,
у Києві завершився
Європейський тиждень
енергозбереження,
світ відзначив 25-ті
роковини Чорнобиля.

Як повідомило
Представництво ЄС
в Україні, відкрито новий
сайт про Чорнобиль:
<http://chernobyltwentyfive.org>

Євросоюз задіяв Механізм
цивільного захисту для
допомоги постраждалим від
землетрусу і цунамі Японії

Підпишіться на Євробюлетень та новини представництва ЄС в Україні:

 http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/newsletter_subscription/index_uk.htm

Завітайте на сторінку ЄС:

 <http://www.facebook.com/pages/Delegation-of-the-European-Union-to-Ukraine/126879227356714>

Culture calls

2011 TALLINN

EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE

Європейська культурна столиця — Таллінн — перетворився на величезний багатобарвний і багатомовний майданчик, де протягом року представлятимуть свою творчість митці чи не з усього світу! Європейське гасло «Єдність у різноманітті» об'єднало під балтійським небом різні культури й різні традиції: тут відкриваються нові світи й закладаються основи нових дружніх зв'язків.

Театральна вистава
Фото Стена Йомеца

Художня інсталяція «Об'єкт 2011»
Фото Стена Йомеца

Фестиваль музики бароко
Фото Стена Йомеца

Чемпіонат вогняної скульптури «Вогонь та лід»
Фото Стена Йомеца